

Sfi-lärartidningen

Årets innovation: färgkoda ord

Grattis till priset!

Text: Annsofie Engborg. Foto: Mats Högborg.

I Tessinska palatset i Stockholm höll landshövding Anna Kinberg Batra 24 oktober 2023 ett inledningstal om palatsets grundare. Bland publiken var Charlott Zsoldos och Kristina Bircak, sfi-lärare i Halmstad, och nu pristagare för sin innovativa modell - att färgmarkera ord för att synliggöra mönster i satser.

Grattis till er båda! Hur känns det? Hur var ceremonin?

–Det var så roligt! Efter lite förmingel hälsade landshövdingen oss välkomna. Vi tilldelades priset först. Därefter var det

middag. Jättetrevligt. Jag var bordsdam till Pär Wästerberg, berättar Charlott Zsoldos ...

» Läs mer på textpalatset.se/sfi

Vägar till lärarutbildning

Text: Annsofie Engborg

För att räknas till den sfi-lärarkår som är behörig behövs en lärarutbildning och 30 hp i svenska som andraspråk. Någon färdigpaketerad "Sfi-lärarutbildning" har tidigare inte funnits.

Den enda lärarutbildning vi har som utbildar för att undervisa vuxna är Folkhögskollärarutbildningen. I övrigt är det en grundskol- eller gymnasielärarutbildning som finns att välja bland. Med en grundskollärarutbildning eller gymnasielärarutbildning blir du behörig att undervisa på ...

» Läs mer på textpalatset.se/sfi

Forskning och andra studier – rapport:

Sfi – möjliggörande eller begränsande?

Text: Annsophie Engborg. Foto: Scandinav

Över tid har sfi tagit form som en kvalificerad språkutbildning och samtidigt förbereda migrantens väg till samhälls- och arbetsliv.**Hur organiseras sfi och kan sfi bidra till social inkludering? Detta undersöker en rapport från Linköpings universitet (2022).**

Rapporten »Komvux i svenska för invandrare: Möjliggörande eller begränsande för social inkludering?» (Collander, Nordmark, Dahlstedt & Fejes 1930) utgår från fyra frågeställningar:

1. Hur organiseras sfi för att bidra till migranters sociala inkludering?
2. Hur beskriver migranter sitt deltagande i sfi och dess betydelse för social inkludering?
3. Vilka deltagarbanor kan identifieras bland de migranter som deltar i sfi?
4. På vilka sätt möjliggör eller begränsar sfi migranters sociala inkludering?

Resultatet visar att sfi-läraren ses både som en språklärare och som en vägvisare in i samhället. Sfi-undervisningen ses som ett »tryggt rum« där möjlighet att både öva språk, få vänner och förstå samhället finns.

Vidare visar resultatet att kommunernas huvudsakliga mål är att få migranter i arbete, varför social inkludering i första hand ses som egenförsörjning och sysselsättning.

För utbildningsanordnarna är det funktionella språket i centrum – att varje individ ska utveckla ett språk som fungerar i vardags-, yrkes-, samhälls- och studieliv. För sfi-läraren sker i undervisningen därmed i spänningsfältet mellan det funktionella språket och det faktum att Nationella Provet ska godkännas, vilket rapporten beknar som »en slags entrébiljett till fortsatt deltagande i studier och arbetsliv«. Alltför lång vistelse i sfi-studier medför att individen »hålls utanför« samhället.

Deltagarna själva uppger att de har mycket begränsade kontakter utanför sfi. Bilden av språket som en nyckel till samhället delas av både lärare och elever. Dock är likvärdigheten alltför utmaning.

» Läs hela rapporten från Linköpings Universitet [pdf]

» Läs artikeln från textpalatset.se/sfi

Chefredaktören: Annsophie Engborg. Foto: Mats Högberg

Behövs en sfi-lärarutbildning?

I tidningar och inne i stan kan vi se att det förbereds för advent. Julbords- och glögginbjudningarna ligger i inkorgen och väntar på svar. Kanske lite tidigt än, men november är onekligen en planeringstid.

Förra julen hamnade jag bredvid en man som inledningsvis undrade vad jag arbetade med. När jag berättade om mitt engagemang för sfi, mina enstaka privatlektioner för vuxna och Sfi-lärartidningen övergick han till att konstatera andelen obehöriga lärare ...

» Läs mer på textpalatset.se/sfi

Sfi-lärartidningen

Utgivare: Textpalatset Sverige AB

Ansvarig utg./chefred.: Annsophie Engborg

Grafisk form: Nina Fylkegård, Lady Stardust

annsophie@textpalatset.se

076-237 47 14

@textpalatset

/in/annsophieengborg

Bok om föräldraskap

”Kurserna har breddat min förståelse för vad andraspråksutveckling är”

Text: Annsofie Engborg. Foto: Privat

Vägen till en komplett lärarutbildning ser olika ut. Ellinor Sjöberg, Stockholm, är en av många som har gått den krokiga vägen. En väg om känns rätt.

Vad var det som fick dig att gå kurser i svenska som andraspråk?

– Jag halkade in i svenska som främmande språk, kan man säga. Jag började undervisa tre grupper med vuxna. En del ville bosätta sig i Sverige och lära sig »fika-rumssvenska». Jag har ju pluggat språk i översättarprogrammet med engelska och spanska som språk, men det är verkligen en helt annan sak att lära ut sitt eget språk. Det hade jag ingen aning om. Jag insåg att det fanns så mycket som jag inte vet. Så jag började först på egen hand. Och det var så himla kul ...

Namn: Ellinor Sjöberg

Ålder: 47

Gör: administratör, musiker och blivande lärare

Utbildning:

- Översättarprogrammet, SU, språk engelska och spanska
- Kandidatexamen i SVA, SU, uppsatsens titel: Lärares inställning till arbete med kritisk literacitet i SFI- och SVA-undervisningen
- Påbörjar KPU hösten 2024.

» Läs mer på textpalatset.se/sfi

ip am lå dos jub spö

Witting Metoden

- strukturerat arbete för språkljud och tecken
- kreativt arbete för förståelse och ordförråd

Digital utbildning start 3/2

Wittingföreningen

kontakt@wittingforeningen.se

— KRÖNIKA —

Lärar-utbildning

Text: Morena Azbel Schmidt

Har du någonsin undrat varför du blev lärare? Eller har det bara »blivit så«?

De flesta lärare jag känner, vare sig de är förskollärare, grundskolelärare, ämneslärare, gymnasielärare, universitetslärare, modersmålslärare eller SFI-lärare drivs av en genuin önskan att möta en annan människa, stor eller liten spelar ingen roll, och väcka dennes nyfikenhet så att den kan gå och undersöka, utforska världen och därmed lära sig någonting nytt. Det är med andra ord relationen till eleverna som är det avgörande.

Hur kan man tillgodose detta på en lärarutbildning? Det som jag hör från studenter på lärarutbildningar är att de sällan får bejaka just denna drivkraft och istället drunknar i utvärderingar, kvantitativa rapporteringar och omdömen med för små ...

» Läs mer på textpalatset.se/sfi

DELA MED DIG!

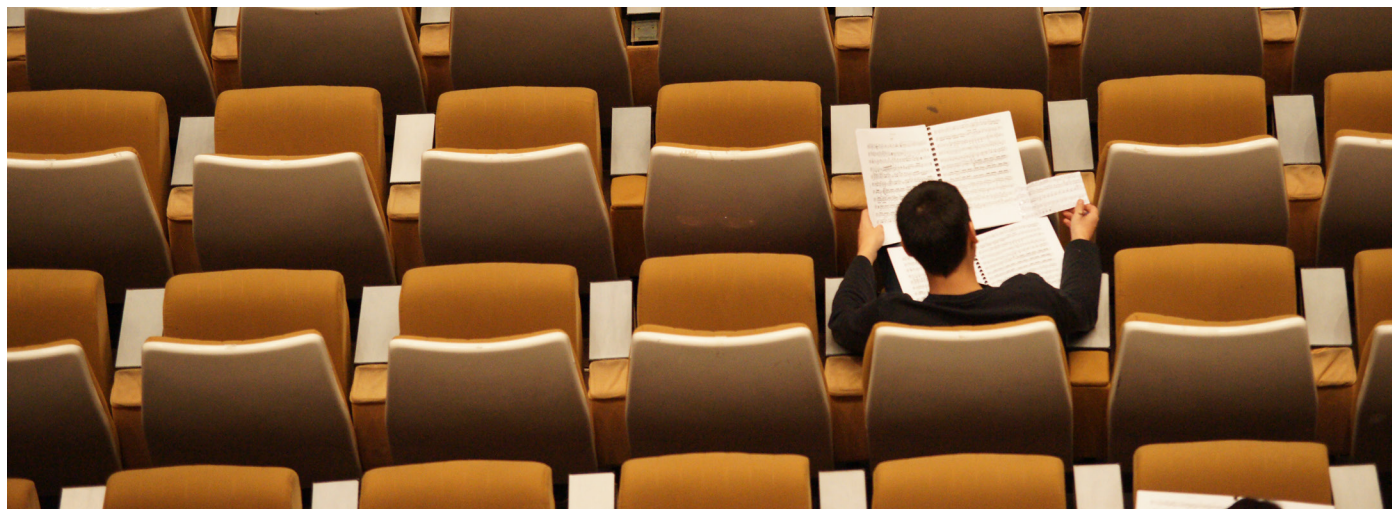
Sfi-lärartidningen efterlyser goda exempel från din sfi-undervisning. Skriv till: annsofie@textpalatset.se

Bli behörig sfi-lärare genom Lärarlyftet

Text: Andreas Kjörling, sociolog & doktorand arbetshälsovetenskap. Foto: Privat samt Unsplash.

Har du en lärarexamen men saknar behörighet som sfi-lärare? Genom lärarlyftet kan du komplettera din kompetens med ämnesbehörighet i svenska som andraspråk.

Flera lärosäten i landet erbjuder kompletterande kurser om totalt 30 hp, vilket motsvarar två terminers halvtidsstudier. För att du ska ta del av lärarlyftet måste huvudmannen godkänna deltagandet. Huvudmannen i en kommunal utbildning är skolans rektor, medan huvudmannen i en privat anordnad utbildning utgörs av den kommun som upphandlat utbildningen. Saknas lärarexamen finns det ändå möjlighet att delta i kursen. Då som en kompetensutveckling snarare än ett steg till behörighet. Ett sådant deltagande är dock enbart möjligt om huvudmannen avser ansöka om statsbidrag. Kurserna som erbjuds av Sveriges lärosäten söks i sin helhet men är uppdelade flera delkurser, vars upplägg varierar från lärosäte till lärosäte. Oavsett vilket görs ansökan vi dels en särskild blankett som

finns att ladda ner från Skolverket och dels via Antagning.se, precis som vilken annan högskoleutbildning som helst.

Kursernas innehåll

Med avstamp i den senaste forskningen kring andraspråksinlärning och didaktiska perspektiv utbildas deltagarna inom centrala områden för vuxenundervisning i svenska för invandrare. Bland annat omfattas det svenska mångkulturella och flerspråkiga samhället. Även fonetik, uttal och litteracitet inom ur ett andraspråksperspektiv utgör viktiga delar av kompetensförhöjningen.

Då förkunskaper och tidigare utbildning varierar stort bland olika sfi-elever omfattas även didaktiska perspektiv på läs- och skrivsvårigheter tillsammans med både språk- och kunskaps utvecklande arbetssätt.

Tillgodoräknande av tidigare högskolepoäng

Sedan vårterminen 2015 har den som är antagen till Lärarlyftet möjlighet att tillgodoräkna sig högskolepoäng genom så kallad validering av tidigare kunskaper och färdigheter från både yrkesverksamhet och studier. I praktiken innebär det en kartläggning och bedömning av befintliga kunskaper i relation till de lärandemål som är formulerade för respektive kurs och lärosäte. Tillgodoräkandet kan avse både en hel och en del av en kurs. Den som därmed i praktiken anser sig redan ha erforderliga kunskaper kan alltså få dess utvärdera och validerade och därmed bara läsa resterande delar av den valda kursen inom lärarlyftet.

» [Läs mer om lärarlyftet](#)

NATUR & KULTUR

Gilla svenska

– ett komplett basläromedel för sfi

Gilla svenska är ett heltäckande läromedel för sfi studieväg 2. Böckerna väcker läslust och innehåller teman som är relevanta för vuxna elever som ska etablera sig i Sverige. De får kunskap om svensk kultur, aktuella händelser och ett funktionellt språk. Serien utgår från läroplanen och är uppbyggd med progression inom respektive kapitel. Varje kapitel är fristående för att det ska vara flexibelt för elev och lärare vid kontinuerligt intag.

Gilla svenska finns både som tryckta böcker och som heldigitalt läromedel. Välj det som passar dig och dina elever bäst!

Nu kan du beställa Gilla svenska som paket och få det digitala läromedlet inkluderat.

- Inspirerande teman med vuxenperspektiv.
- Mallar och modeller för elevarbeten
- Självrättande ord- och grammatikövningar.
- Ordlistor och ordövningar för träning på egen hand.
- Självrättande test i slutet av varje arbetsområde.

Nyhet! Tryckt och digitalt i ett paket!

Läs mer på nok.se/gillasvenska

Behöriga lärare är inte svaret på allt

Text: Andreas Kjörling, sociolog & doktorand arbetshälsovetenskap. Foto: Ian Schneider

I både rapporter och utredningar ses sfi som en viktig grundbult i nyanländas väg till integration och delaktighet i det svenska samhället. När det trots höga ambitioner inte alltid fungerar är ett, i kritiken, återkommande argument den låga andelen behöriga lärare.

En stor andel av landets sfi-lärare innehar en lärarutbildning. Det som saknas är därmed inte kunskaper i undervisning, men däremot kunskaper i vuxnas andraspråkutveckling. För behörighet krävs 30 hp i svenska som andraspråk, vilket motsvarar en termins heltidsstudier, utöver en lärarexamen.

Frågan är dock om det bara handlar om behörighet eller om det snarare finns strukturella problem bortom det examensbevis som, likt en helig gral, så ofta framlyfts i debatten.

Färre sökande till högre utbildning

Allt färre söker högre utbildning enligt statistik från Universitets och Högskolerådet. Störst procentuell minskning har lärarutbildningarna vad gäller både

utbud och antal sökande. Detta är framför allt tydligt i de teoretiska ämnena då det bland yrkesutbildningarna är en mer marginell minskning.

De sex lärosätena Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet, Umeå universitet, Stockholms universitet och Lunds universitet erbjuder störst utbud av utbildningar och är också de lärosäten som är föremål för flest förstahandsval bland de sökande. Minskning av antal sökande är mest påtaglig bland ämneslärarutbildningarna mot både årskurs 7–9 i grundskolan och mot gymnasiebehörighet. Antal sökande till utbildning med inriktning mot gymnasiet minskade med 17 procent för kvinnor och 22 procent för män, vilket sammantaget innebär en minskning av antal sökande

med 19 procent sedan förra året. Totalt är det likt tidigare år fler kvinnor än män som söker in till högskoleutbildningar.

Långsiktig trend

Å andra sidan, sett i ett längre perspektiv, visar en rapport från Universitetskanslersämbetet (UKÄ) att antalet examinerande lärare över den senaste tioårsperioden succesivt ökat. Detta omfattar dock alla samtliga lärarbehörigheter och inriktningar. Antal nybörjare på lärarprogrammet med inriktning mot gymnasium ökade kontinuerligt mellan läsåret 2011/12 till läsåret 2015/16 från drygt 2000 studenter till cirka 3500 studenter. Antalet nybörjarstudenter har ...

» Läs mer på textpalatset.se/sfi

Specialpedagogkonsult Maria Engstam:

Andragogik – att undervisa vuxna

I Sverige finns det olika lärar- och specialpedagogexamen att välja bland. Lärarutbildning erbjuder exempelvis utbildning till grundlärare, gymnasielärare, yrkeslärare, folkhögskollärare, modersmålslärare - och specialpedagogutbildningen erbjuder speciallärarutbildning med olika specialiseringar. Men det finns ingen egen inriktning till personer som vill arbeta inom komvux som lärare eller specialpedagog, trots att den kommunala vuxenutbildningen är en egen skolform och att mötet och undervisning av vuxna kräver en egen pedagogik: **andragogik**. Är det helt enkelt så att det är enklare att arbeta med vuxna elever?

Foto: Specialpedagogkonsult

Ur specialpedagogisk synvinkel är det på ett sätt enklare att möta vuxna i undervisningen, men samtidigt är det svårare eftersom det är ett komplext uppdrag att arbeta som specialpedagog inom vuxenutbildningen. Vuxna elever har olika studiebakgrund och livserfarenhet men de har också olika mål, vilket gör att jag som specialpedagog verkligen måste fokusera extra på att verkligen möta varje enskild individ.

Ytterligare komplext blir uppdraget som specialpedagog på sfi där alla elever dessutom är nya i språket och har en begränsad förståelse och ett begränsat

ordförråd för att uttrycka sig klart och tydligt. En utmaning kan då vara hur man skapar en vuxen relation med sfi-elever. Ett vanligt misstag är att decimera eleverna eftersom de är nya i språket och specialpedagogen väljer då en metod och ett innehåll som man som specialpedagog tror att eleverna behöver. Dock har eleverna lång erfarenhet med sig och jag som specialpedagog måste möta eleverna som vuxna och framgångsrikt ...

» Läs mer på textpalatset.se/sfi

**UNIKT
ERBJUDANDE!**

GRATIS UTBILDNING GENOM RFSU:

SAMTALA OM SEX OCH RELATIONER PÅ SFI

Känns det utmanande eller svårt att prata om sexualitet i dina grupper?
RFSU erbjuder en kostnadsfri digital utbildning för SFI-lärare i hela landet under tre fredagar i januari och februari 2024:
19/1, 26/1 och 2/2, kl. 9-12
Läs mer och boka din plats [här](https://textpalatset.se/sfi).

AVSÄNDARE:
Textpalatset Sverige AB | Svärdvägen 21, 182 33 Danderyd

MOTTAGARE:
Sfi-lärare och lärare som undervisar på motsvarande kurser

I NÄSTA NUMMER

I nästa nummer, december 2023, är temat skrivövningar. Hur kan undervisningen bidra till att utveckla vuxna sfi-elever som skribenter? Vilka olika typer av texter behöver man kunna skriva som en vuxen samhällsmedborgare, som förälder och till vardags?

Hör av er till oss på redaktionen och dela med er av hur ni arbetar med skrivande och skrivuppgifter. **Hur arbetar ni med skrivande på din skola?** Får vi komma till dig och skriva om ert arbete i ett kommande nummer?

Skriv och berätta:

annsofie@textpalatset.se

Teman 2023

december 2023

Skriftlig kommunikation - att utveckla skriftlig kommunikativ kompetens

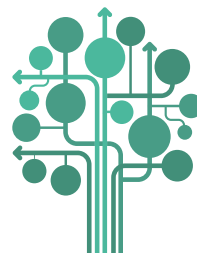
För dig som lärare på SFI

Utbyt kunskaper och erfarenheter på Europas största digitala mötes- plats för vuxenutbildare

På EPAL kan du diskutera idéer och dela information med kollegor både i Sverige och i andra europeiska länder.

Du kan gå en onlinekurs, läsa blogginlägg, ta del av intressanta rapporter och ny forskning inom vuxenutbildning. Allt gratis.

Gå med
du också:

Medfinansieras av
Europeiska unionen

EPAL
Electronic Platform for Adult Learning in Europe